

Aistear á Nuashonrú

Ainm	Clare Spáinneach
Post	
Eagraíocht	Gaeloideachas
Dáta	
Ríomhphost	

An dtoilíonn tú leis an aighneacht seo a chur ar líne, lena n-áirítear d'ainm agus d'eagraíocht*?

Toilíonn

Tabhair roinnt eolas cúlra faoi d'eagraíocht (más cuí).

Is eagraíocht dheonach náisiúnta í Gaeloideachas a thacaíonn le forbairt an oideachais lán-Ghaeilge. Bunaíodh í mar Gaelscoileanna in 1973 le tacú le bunscoileanna agus iar-bhunscoileanna lán-Ghaeilge lasmuigh den Ghaeltacht. Ó shin, leathnaíodh ról na heagraíochta agus cuireann sí seirbhísí tacaíochta ar fáil anois do scoileanna Gaeltachta agus naíonraí lasmuigh den Ghaeltacht chomh maith.

Tugann Gaeloideachas comhairle, cúnamh agus tacaíocht do dhaoine ar mian leo oideachas lán-Ghaeilge dá bpáistí, chomh maith le seirbhísí tacaíochta agus abhcóideachta dóibh siúd atá ag obair san earnáil.

Tá dhá chuid eile sa teimpléad. I gCuid 1 iarrtar do thuairimí agus breithnithe foriomlána maidir le *Aistear*. Creatchuraclam na Luath-Óige. Tá struchtúr Chuid 2 bunaithe ar na Prionsabail, na Téamaí agus na Treoirínte don Dea-chleachtas. Tugtar achoimre ar gach cuid mar thacaíocht le hoibriú ar an aighneacht.

Seol d'aighneacht le ríomhphost chuig aistearsubmissions@ncca.ie

Cuid 1

Tabhair breac-chuntas ar do thuairimí agus breithnithe foriomlána maidir le *Aistear: Creatchuraclam na Luath-Óige*.

Tá *Aistear* le moladh; tá sé leathan, ionchuimsitheach agus praiticiúil agus tugann sé aird ar chomhthéacs an naíonra.

Molaimid go dtabharfaí na héagsúlachtaí i riachtanais teanga páistí san áireamh agus *Aistear* á nuashonrú:

- páistí le Gaeilge sa bhaile
- páistí gan Ghaeilge sa bhaile ach atá ag freastal ar naíonra agus á sealbhú mar theanga bhreise
- páistí le riachtanais bhreise
- páistí a bhfuil teangacha baile acu nach Gaeilge nó Béarla iad, ach a mbeidh ag sealbhú Gaeilge agus Béarla le linn a n-aistear réamhscoile agus scoile
- páistí i seirbhísí meán-Bhéarla a mbeidh ag tabhairt faoi shealbhú na Gaeilge agus iad sa bhunscoil (scoil mheán-Bhéarla nó scoil lán-Ghaeilge/Ghaeltachta)

Molaimid na téarmaí a úsáidtear in *Aistear* a nuashonrú le bheith ag teacht leis na téarmaí atá in úsáid ag páirtithe leasmhara na hearnála, ach bheith airdeallach go bhfuil plé ar lean maidir le téarmaíocht chúí le cur síos a dhéanamh ar fhoireann na seirbhísí luathbhlianta agus na ról atá acu. Tá gluais téarmaíochta ar fáil ón Roinn Leanaí, agus molaimid plé le Gaeloideachas agus ár gcomhghleacaithe in Comhar Naíonraí na Gaeltachta mar pháirtithe luathbhlianta le freagrachtaí sonracha i leith na naíonraí maidir leis na téarmaí atá in úsáid acu.

Ta athruithe ollmhóra curtha i bhfeidhm ar earnáil na luathbhlianta ó foilsíodh *Aistear* in 2009. Ina measc, tá na rialacháin nua, na córais cigireachta, straitéisí agus beartais Stáit agus, i gcás na naíonraí, athruithe ar na tacaíochtaí atá ar fáil dóibh le Gaeloideachas anois mar cheanneagraíocht ag plé le naíonraí lasmuigh den Ghaeltacht agus deireadh curtha le Forbairt Naíonraí Teoranta. Is gá d'aon athbhreithniú agus nuashonrú na nithe gaolmhara seo a thabhairt san áireamh agus pleanáil chúí a dhéanamh le cinntiú go bhfanann leas na bpáistí ag croílár na hoibre, agus nach mbeidh aon laghdú ar sheirbhísí dóibh mar thoradh ar na leasuithe curaclaim.

Cuid 2

Prionsabail *Aistear*

Tá *Aistear* bunaithe ar 12 Phrionsabal na luathfhoghlama agus na forbartha. Cuirtear gach prionsabal in iúl le ráiteas gairid. Ansin, tá míniú ar an bPrionsabal ó dhearcadh an pháiste. Sonraítear ról an duine fhásta ag tacú le luathfhoghlaim agus luathfhorbairt an pháiste sa mhíniú sin. Is féidir teacht ar na Prionsabail [anseo](#).

Tabhair d'aiseolas foriomlán i ndáil le Prionsabail *Aistear* a Nuashonrú. Tabhair le fios céard atá ag obair go maith leis na prionsabail agus céard is gá a bhreisiú nó a thabhairt chun dáta.

Seasann na prionsabail go fóill, agus is gá iad a threisiú i gcomhthéacs forbairt nó nuashonrú aon bheartas poiblí a imríonn tionchar ar leanaí. Ní mór go mbeadh comhthéacs an naíonra agus comhthéacs uathúil teanga na bpáistí san áireamh in aon leasuithe nó forbairtí a dhéanfar ar na prionsabail.

Cuid 3

Téamaí *Aistear*

Cuirtear foghlaim agus forbairt páistí i láthair in *Aistear*: Creatchuraclam na Luath-Óige faoi cheithre Théama. Is iad sin:

1. Folláine
2. Féiniúlacht agus Muintearas
3. Cumarsáid
4. Taiscéalaíocht agus Smaointeoireacht.

Déantar cur síos ar gach a bhfoghlaimoidh an páiste sna téamaí, lena n-áirítear claontaí, meonta agus luachanna, scileanna, eolas agus tuiscint. Tosaíonn gach téama le léargas gairid ar an tábhacht a bhaineann leis do pháistí mar fhoghlaimoirí óga. Ansin, cuirtear an téama i láthair le ceithre aidhm. Tá gach aidhm deighilte ina sé sprioc foghlama. Is féidir teacht ar Théamaí *Aistear* [anseo](#)

Tabhair d'aiseolas foriomlán i ndáil le téamaí *Aistear*. Tabhair le fios céard atá ag obair go maith leis na téamaí agus céard is gá a bhreisiú nó a thabhairt chun dáta.

Tá taithí ag naíonraí ar théamaí *Aistear* a thabhairt san áireamh agus a gcuid oibre á pleanáil agus á cur i gcrích acu. Measaimid go bhfuil siad oiriúnach agus ábhartha agus go leanfar leo. Molaimid na samplaí a luaitear leo a nuashonrú, agus dea-chleachtais ar leith a lua i gcomhthéacs na bunscoile.

Tá deiseanna ann téama na cumarsáide a neartú mar a bhaineann le forbairt agus sealbhú na Gaeilge sna naíonraí trí leithéidí an Polasaí don Oideachas Gaeltachta agus an Polasaí don Oideachas lán-Ghaeilge (atá le teacht) agus sna seirbhísí luathbhlianta meáin-Bhéarla trí thionscadail bunaithe ar Foghlaim Comhtháite Ábhar agus Teanga (CLIL).

Cuid 4

Treoiríní don Dea-Chleachtas

Tá ceithre shraith treoiríní in *Aistear*, a dhíríonn ar ghnéithe éagsúla den chleachtas:

1. Comhpháirtíochtaí a chruthú agus a chothú idir tuismitheoirí agus cleachtóirí
2. Foghlaim agus forbairt trí mheán na hidirghníomhaíochta
3. Foghlaim agus forbairt trí mheán an tsúgartha
4. Tacú le foghlaim agus forbairt trí mheán an mheasúnaithe

Déantar cur síos iontu ar an gcaoi ar féidir leis an duine fásta tacú le foghlaim agus forbairt an pháiste ar fud phrionsabail agus théamaí *Aistear*. Is féidir teacht ar Threoiríní don Dea-Chleachtas *Aistear* [anseo](#)

Tabhair d'aiseolas foriomlán i ndáil le Treoiríní Dea-Chleachtas *Aistear* a nuashonrú. Tabhair le fios céard atá ag obair go maith leis na treoiríní agus céard is gá a bhreisiú nó a thabhairt chun dáta.

Tá na treoiríní cuimsitheach agus praiticiúil, agus tá an ghné maidir le sealbhú teanga bhaile an pháiste le moladh. Ní mór comhthéacs uathúil teanga na naíonraí a bheith san áireamh i ngach rannóg le samplaí praiticiúla agus gníomhaíochtaí atá oiriúnach do chomhthéacs an naíonra a bheith san áireamh.

I gcomhthéacs an naíonra, go hiondúil níl an Ghaeilge mar theanga bhaile ag na páistí. Tugann an t-athbhreithniú deis tacaíocht sa bhreis a thabhairt d'aistear teanga na bpáistí seo trí treoiríní maidir le sealbhú teangacha breise agus cur chuige an tumoideachais a chur san áireamh. Bheadh gá na spriocanna maidir le forbairt teanga a ndéantar cigireacht orthu sna cigireachtaí oideachas-dhírithé faoin Roinn Oideachais a thabhairt san áireamh agus na treoiríní á bhforbairt.

Maidir le formaid na dtreoiríní, ba cheart leagan clóite a chur ar fáil i mBéarla agus i nGaeilge.

Ba cheart leagan idirghníomhach ar líne a bheith ann chomh maith, gur féidir tabhairt faoi ar bhonn céimíúil. Tá sampla maith den cur chuige i leagan amach na modúil ar líne a d'fhorbairt Tusla maidir leis an gCreat Cáilíochta agus Rialála:

<https://www.tusla.ie/services/preschool-services/early-years-quality-and-regulatory-framework/quality-and-regulatory-framework-elearning-programme/>

Cosaint Sonraí

Tá meas iomlán ag an CNCM ar do cheart chun príobháideachais. Caithfear le haon fhaisnéis phearsanta a sholáthraíonn tú do CNCM leis na caighdeáin is airde de shlándáil agus rúndacht, go beacht de réir na nAchtanna um Chosaint Sonraí. Má tá tuilleadh faisnéise uait maidir leis an gcosaint sonraí gabh chuig <https://www.ncca.ie/ga/ráiteas-príobháideachais> nó is féidir leat teagmháil a dhéanamh le hOifigeach Cosanta Sonraí CNCM ag dpo@ncca.ie.